

Oordeel Verantwoordingsorgaan PPF APG

Verslagjaar 2022

Leden Verantwoordingsorgaan PPF APG

Namens de werkgevers

- Caroline Bruls
- Natasja de Weijer (vice-voorzitter)

Namens de deelnemers

- Anna Szymkiewicz
- Anouk Paulissen
- Arjan de Zeeuw (voorzitter)

Namens de pensioengerechtigden

- Regina Schoutsen
- Douwe Swierstra

Datum: 24-05-2023

Inhoud

Samenvatting	2
1. (Uitlegbaarheid) kosten	2
2. Uitbestedingsbeleid.....	3
3. Communicatie	3
4. Uitvoerbaarheid regeling	4
5. Premiebeleid	4
6. Toeslagbeleid	4
7. Evenwichtige belangenafweging.....	5
8. Beleggingsbeleid.....	5

Samenvatting

Het Verantwoordingsorgaan (VO) oordeelt positief over het beleid en de uitvoering hiervan door het bestuur in het jaar 2022.

Het VO constateert dat de aanbevelingen uit het Oordeel 2021 nagenoeg geheel zijn opgevolgd. Op het delen van gemaakte keuzen als het gaat om evenwichtige belangenafweging kan het nog beter. Het VO zal dit echter niet vormgeven in een nieuwe aanbeveling. Wanneer de noodzaak daar is zal het VO tijdens het lopende jaar om nadere informatie vragen m.b.t de evenwichtige belangenafweging.

Het bestuur geeft blijk van een heldere visie op de inrichting van de communicatie in de komende jaren. Speciaal in de communicatie die gericht is op de transitie naar een nieuw pensioenstelsel is deze visie onontbeerlijk om het vertrouwen van de deelnemer te behouden. Het VO meent echter dat ESG daar ook een nadrukkelijker plek in zou moeten krijgen.

Het VO denkt na op welke wijze de leden zich zichtbaarder kunnen maken naar de deelnemers die zij vertegenwoordigen. In de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel wil zij meer dan voorheen duidelijk maken welke rol zij vervult in het besluitvormingsproces. Het VO zal hierover in gesprek gaan met het bestuur.

1. (Uitlegbaarheid) kosten

criterium:

Het bestuur streeft naar een kostenefficiënte relatie met de uitvoerder. Efficiënt houdt in de ogen van het bestuur onder andere in dat de uitvoering geschiedt tegen redelijke (marktconforme) kosten.

Oordeel:

PPF APG heeft in 2021 nieuwe (scherpere) prijsafspraken gemaakt die van kracht zijn tot eind 2024. De afspraken laten over deze jaren een jaarlijkse daling van de prijs per deelnemer (PPD) zien. Verwacht wordt dat deze uiteindelijk op ca. € 250 per deelnemer zullen uitkomen. Het is goed om te zien dat de uitbestedingskosten voor het pensioenbeheer, als onderdeel van de totale kosten pensioenbeheer, dan ook zijn gedaald ten opzichte van 2021 als gevolg van een daling van de PPD. Het VO is benieuwd naar de wijze waarop deze dalende trend de komende jaren wordt voortgezet mede met het oog op de extra kosten die de introductie en implementatie van het nieuwe pensioenstelsel met zich meebrengt.

Voor de kosten voor vermogensbeheer wordt na 2022 een verdere daling verwacht vanwege de verdere geleidelijk afbouw van de categorie Private Equity (die relatief hoge kosten kent). In 2022 kende het fonds relatief hoge kosten voor rente-afdekking. Naar verwachting zullen deze kosten over 2023 e.v. minder hoog zijn omdat de kans op verdere rentestijgingen sterk lijkt af te nemen.

2. Uitbestedingsbeleid

Criterium:

De uitvoerende partijen kunnen de prijs/kwaliteitsverhouding aantonen en waarmaken.

Oordeel:

De contracten met APG AM en APG FB/DWS zijn in 2021 hernieuwd en aangepast. Dit blijkt naar tevredenheid te lopen. Het VO is van mening dat het positief is dat het bestuur in 2022 meer focus heeft willen aanbrengen in uitvoeringsbeleid door middel van het oprichten van de commissie Uitbesteding en Financiën, alhoewel het doel van deze commissie nog scherper kan worden vastgesteld. Er vanuit gaande dat de kwaliteit van de dienstverlening de komende jaren gelijk blijft, zal de prijs/kwaliteitsverhouding geleidelijk aan licht verbeteren. Het streven naar verdere kwaliteitsverbetering op basis van adviezen vanuit de commissie kan deze verhouding nog verder verbeteren.

3. Communicatie

Criterium:

Integer, deelnemersgericht, deskundig, efficiënt

Oordeel:

Het VO is van mening dat het bestuur zorg heeft gedragen voor tijdige, transparante en evenwichtige communicatie naar alle belanghebbenden van het fonds. Het bestuur geeft aan in 2022 op basis van vier strategische speerpunten te communiceren zoals vastgelegd in het communicatieplan 2022-2024:

1. Herkenbaar Gezicht
2. Toekomstgericht
3. Digitaal & Dichtbij
4. Basis blijvend op orde

Het VO constateert dat het bestuur in haar verslag per strategisch punt heldere voorbeelden geeft hoe deze in 2022 geconcretiseerd zijn. Een doelstelling van het bestuur vanuit de missie en visie van PPF APG is dat het fonds deelnemers- en werkgeversgericht is. Het VO is van mening dat het bestuur dit op een integere en deskundige manier heeft nagestreefd. Dit onder andere door middel van de verschillende nieuwsbrieven, de PPF APG website, de videoreeks met bestuursleden, deelnemersbijeenkomsten, het deelnemerspanel en het klanttevredenheidsonderzoek dat in 2022 voor het eerst is uitgevoerd. Positief is verder dat het bestuur in mei 2022 voor het eerst sinds de Corona periode een fysieke bijeenkomst voor gepensioneerden heeft georganiseerd. Positief vanwege het sociale karakter van deze bijeenkomst. Eveneens positief is dat de onlinebijeenkomsten ook dit jaar weer goed bezocht en beoordeeld werden door de deelnemers.

Het VO constateert dat het bestuur de interactie met de deelnemers actief heeft vormgegeven en ook dit jaar invulling heeft gegeven aan de kernwaarde dichtbij de deelnemers.

Het VO vraagt aandacht om waar mogelijk het resultaat van de ondernomen communicatieactiviteiten te meten om inzicht te krijgen in het effect van deze activiteiten.

Het VO constateert verder dat het bestuur een heldere vooruitblik geeft in het jaarverslag van 2022 voor het jaar 2023 met betrekking tot de voorgenomen acties gegeven de strategische communicatie speerpunten. Een belangrijk onderdeel van de vermelde acties zijn de wettelijk verplichte communicatieplannen gegeven de voorgenomen transitie van PPF APG naar het nieuwe pensioenstelsel in 2025.

Het VO vraagt wel aandacht van het bestuur om het belangrijke onderwerp verantwoord beleggen expliciet in de voorgenomen communicatie 2023 te benoemen.

4. Uitvoerbaarheid regeling

Criterium:

In praktische zin uitvoerbaar. Op een beheerste manier te implementeren op het door CAO partijen gewenste moment. Beperkte complexe communicatie ten aanzien van wijzigingen.

Oordeel:

De keuze voor het solidaire contract is inmiddels gemaakt en ook is er veel werk verzet met “complexiteitsreductie” ten behoeve van het invaren naar het nieuwe contract. Er is ook veel vooruitgang geboekt met de voorbereidingen op en met de keuzes die nodig zijn voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Het permanente streven naar het verminderen van complexiteit in de uitvoering leidt tot een goed overzicht en draagt bij aan een strakke controle op het proces.

5. Premiebeleid

Criterium:

Stabiel en adequate kostendekking (ondergrens 75% premiedekkingsgraad).

Oordeel:

Het VO heeft een positief oordeel over de wijze van vaststellen van de premie 2023. Naast het volgen van de normen die in het premiebeleid zijn opgenomen, heeft het bestuur ook de meest recente ontwikkelingen (o.a. de nieuwe parameters) en de mogelijke impact op het pensioenresultaat onder het nieuwe pensioenstelsel in haar overwegingen meegenomen.

6. Toeslagbeleid

Criterium:

Prijsontwikkeling voor pensioengerechtigden; loonontwikkeling voor actieve deelnemers, tenzij de loonontwikkeling lager is dan de prijsontwikkeling.

Oordeel:

Het VO heeft een positief oordeel over de wijze van vaststellen van de toeslagen. Het bestuur heeft besloten de pensioenaanspraken en -uitkeringen per 1 september met 2,7 procent en per 1 januari 2023 met 10 procent te verhogen. Het VO constateert dat het bestuur hiermee gedeeltelijk gebruik heeft gemaakt van het verruimde toeslagkader, waarbij indexatie al verleend kan worden vanaf een (beleids)dekkingsgraad hoger dan 105% in plaats van 110%. Aan dit besluit ligt een gedegen evenwichtige belangenafweging ten grondslag, waarbij de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel ook een rol heeft gespeeld

7. Evenwichtige belangenafweging

Criterium:

Aantoonbare zorgvuldige afweging van belangen en streven naar een evenwichtige uitkomst.

Oordeel:

Het VO constateert dat de aanbeveling uit het VO-oordeel 2021 navolging heeft gekregen. Deze aanbeveling voorzag in het verzoek om voorafgaand aan de besluitvorming door het bestuur het VO in kennis te stellen van de afwegingen in zaken evenwichtige belangenafweging. In het bijzonder bij de vormgeving van de nieuwe pensioenregeling zien we deze handelswijze vooral terug. Met betrekking tot de reguliere beleidsvorming vindt deze handelswijze nog steeds achteraf plaats. Dit leidt echter niet tot een herhaalde aanbeveling op dit onderdeel. Het VO ziet groei in de zorgvuldige en integere wijze waarop het bestuur deze evenwichtige belangenafweging in haar besluitvormingsproces ter harte neemt.

Aanbeveling:

Formuleer beleid op de wijze waarop de kosten voor de implementatie van het nieuwe pensioenstelsel/regeling gefinancierd dient te worden. Dit beleid zal moeten voldoen aan een evenwichtige verdeling van de lasten over alle groepen deelnemers.

8. Beleggingsbeleid

Criterium:

Evenwichtig (balans van kosten, risico-rendement, en ESG).

Oordeel:

Op basis van het criterium heeft het VO een 4-tal normen bepaald op basis waarvan we het oordeel hebben vastgesteld.

1. Het beleggingsbeleid moet passend zijn bij de lange termijn ambitie (vanuit ALM context):

Het VO constateert dat het fonds in 2022 een negatief rendement heeft geboekt van -21,7%. De Benchmark realiseerde een rendement van -21,3%. In het jaarverslag wordt een toelichting gegeven op de resultaten van het boekjaar 2022. Het VO constateert daarnaast dat het meerjarige rendement sinds 2010 6,2% bedraagt en het rendement over de laatste 5 jaar 1,2%. Het VO constateert dat voor een aantal beleggingscategorieën het meerjarig excess rendement negatief is.

Aanbeveling VO:

Het VO is van mening dat aan de dalende trend, afwijkingen van de benchmark en mogelijke verbeterpunten gerichte aandacht gegeven moet worden in 2023 en in de verdere aanloop naar het nieuwe pensioencontract.

2. Het bestuur rapporteert hierover aan het VO:

In het afgelopen jaar heeft er periodiek contact plaatsgevonden tussen de voorzitters van het bestuur en het VO. Hiernaast hebben gezamenlijke overleggen en studiedagen met bestuur, VO en RvT toegevoegde waarde voor het inzicht vanuit het VO. Naast de ontwikkelingen inzake het nieuwe pensioenstelsel zal de ontwikkeling van het meerjarig rendement en mogelijke verbeterpunten een belangrijk punt van aandacht zijn in 2023.

3. Het bestuur betreft belanghebbenden bij keuzes in het beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen:

Bij de ontwikkeling van het ESG-beleid zijn in eerdere jaren deelnemers actief betrokken. De meerderheid van de deelnemers gaf in 2021 aan een ambitieus beleid te wensen, tegen beperkte kosten. De meeste deelnemers gaven aan geen behoefte te hebben aan meer informatie of frequentere inspraak. Er kan volgens de deelnemers wel meer bekendheid gegeven worden aan hoe PPF APG omgaat met verantwoord beleggen. Om deze gewenste bekendheid te vergroten zou het onderwerp verantwoord beleggen als regulier thema toegevoegd kunnen worden aan de agenda van de deelnemersbijeenkomsten in 2023.

4. Eventuele uitruil tussen rendement, kosten, risico en ESG worden inzichtelijk gemaakt:

De thema's rendement, kosten, risico en verantwoord beleggen komen uitgebreid aan bod in beleidsstukken en (verantwoordings-)rapportages en via de website van PPF. In het jaarverslag 2022 wordt aangegeven dat PPF APG bij elke beleggingsbeslissing rekening houdt met rendement, risico, kosten én duurzaamheid.

Aanbeveling VO:

Maak inzichtelijk hoe de keuze voor de beleggingsbeslissing inclusief verantwoord beleggen wordt gemaakt gegeven de eventuele uitruil tussen rendement, kosten, risico en duurzaamheid.